

پیش کش: لولو و مرجان امیرالمؤمنین علیه السلام و حضرت زهرا علیها السلام

تقدیم به: پدر و مادر عزیزتر از جانمان

و همسر مهربان و مهرورز

میخ قلبتم همسرم

شکر نوشته‌هایی طنزآمیز درباره زندگی

رحمت پوریزدی

فاطمه کاظمی

حاتم صدفی (روشن دل)

انتشارات قدس

قم / خیابان شهدا / کوچه ممتاز / پلاک ۶۹

تلفکس: ۰۲۵-۳۷۷۴۴۰۵۳

میخ قلبتم همسرم

شکر نوشته‌هایی طنزآمیز درباره زندگی
رحمت پوریزدی، فاطمه کاظمی، حاتم صدفی (روشن‌دل)

صفحه آرا: سید رضا حسینی

طرح جلد: امین دریانورد

قطع: جیبی /

نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۳۹۹

ناشر: انتشارات قدس

چاپ: کمال الملک

قم، خیابان شهدا، کوچه ممتاز / تلفکس: ۰۲۵-۳۷۷۴۴۰۵۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک:

قیمت:

«کلیه حقوق محفوظ می باشد»

فهرست مطالب

- دِباچه..... ۸
۱. شتر دیدی ندیدی!..... ۱۱
۲. دوستت دارم..... ۱۳
۳. سه جانور مفید..... ۱۵
۴. شاخ غول در دستان تو!..... ۱۷
۵. تو دیگه کیستی!..... ۱۹
۶. دخلت و خرج مرغ عشق‌ها چند؟..... ۲۱
۷. سرباز وظیفه..... ۲۳
۸. «ق» مثل قناعت..... ۲۵
۹. عزرائیل تو را آدم کند!..... ۲۷
۱۰. من مُعتکف کوی توأم تا ابدالدهر!..... ۳۰
۱۱. خُردوخمیر کردن اعمال..... ۳۲

۱۲. اهل خانه، سلام..... ۳۳
۱۳. Welcome..... ۳۵
۱۴. زن گُل است..... ۳۷
۱۵. مدیریت دوطرفه..... ۳۹
۱۶. همسری به عمر نوح ۴۱
۱۷. نگاه به همسر داروی غم و غصه..... ۴۳
۱۸. این مال من! این مال تو!..... ۴۵
۱۹. همسر دوستی..... ۴۷
۲۰. خرج کن خیرش ببینی..... ۴۹
۲۱. هیس!..... ۵۱
۲۲. سه پله تا عشق..... ۵۳
۲۳. مَهر بدبختی..... ۵۶
۲۴. خادم افتخاری خانه..... ۵۸
۲۵. حصار ادب..... ۶۰
۲۶. اتاق خلوت..... ۶۲
۲۷. اعتصاب غذا..... ۶۴
۲۸. کفه‌ی ترازو..... ۶۶

۲۹. شفاعت همسر ۶۸
۳۰. نیم من باش! ۷۰
۳۱. همسر اتوکشیده ۷۲
۳۲. به بهانه‌ی بودن ۷۴
۳۳. پوست کلفت یا نازک؟ ۷۶
۳۴. کبوتر سفید ۷۸
۳۵. بلبل خوش سخن ۸۱
۳۶. جاروبرقی نباش! ۸۴
۳۷. زن ارزشمند ۸۶
۳۸. و همین لباس زیباست نشان آدمیت ۸۸
۳۹. هزار صفر بدون عدد ۹۰
۴۰. پلی به سوی بهشت ۹۲
- منبع احادیث ۹۴

دیباچه

میان عاشق و معشوق رازی است

چه داند آن که اُشتر می چراند^۱

میان زن و شوهر راز و رمزی‌هایی است که تنها همسران دانا و عاشق از آن خبردارند و با همین راز و رمزها است که زندگی با شور و شغف، جاری و ساری است.

مانند این مثل معروف که رازی از آن رازها است «دو تا در را که پهلوی هم می‌گذارند، برای این است که به درد هم برسند».^۲ نه اینکه زن و شوهر در و دیوار باشند. بلکه آن‌ها مکمل یکدیگرند

۱. امثال و حکم دهخدا، ج ۴، ص ۱۷۶۶.

۲. همان، ج ۲، ص ۸۳۱.

و با یاری و یآوری یکدیگر می‌توانند شامل بیت زیر شوند:

زن و شوهر چو به هم یار شدند

خانه‌ای خوب خریدار شدند^۱

و اگر هر کدام از همسران به‌خوبی به وظیفه خودشان عمل کنند، صلح، صفا و صمیمیت بین آن‌ها سه چندان می‌شود و زندگی مشترک در هیچ شرایطی گرفتار و زمین‌گیر مشکلات نمی‌شود.

وظیفه‌ی زن و مرد ای حکیم، دانی چیست؟

یکی است کشتی و آن دیگری است کشتیبان

چو ناخداست خردمند و کشتیش محکم

دگر چه باک ز امواج ورطه و طوفان^۲

خلاصه در این کتاب کوچک به برخی از آن رازهای راهگشا و اثربخش نیم‌نگاهی داشته‌ایم و سعی شده است که آن‌ها را در حد توان خودمان به زبان شیرین طنز بازگو کنیم. به عبارتی تنها

^۱. ملک الشعراء بهار.

^۲. پروین اعتصامی، دیوان اشعار، فرشته انس.

نمک ریخته ایم نه طنزگویی.

در حقیقت مجموعه حاضر شکر نوشته های طنزگونه‌ی است
بر ۴۰ حدیث زندگی از اهل بیت علیهم السلام به امید آن که به برکت عمل
به این سخنان دلنشین، شعله‌ای از مهربانی و مهرورزی بیش‌تری
در دل‌هایمان بتابد.

و از خوانندگان تیزبین و نکته‌سنج خواستاریم تا کاستی‌ها را
بر ما ببخشایند و ما را از نقدها و پیشنهادهای خود بی‌بهره نگذارند.

سربلند و سرزنده باشید

الحمد لله رب العالمین

قم/ولادت حضرت معصومه/۱۳۹۹

ryazdi1395@gmail.com

۱. شتر دیدی ندیدی!

چشم‌ها را گِل بگیریم و گوش‌ها را تخته زنیم. چی بود؟ کی بود؟ چرا بود؟ را در گورستان دفن کنیم. هرکسی و با هر شخصیتی عیب‌ها و کاستی‌ها و خطاهایی دارد. گاهی برای درمان این کاستی‌ها «چشم‌پوشی» درمانی بی هزینه و مفید خواهد بود. حالا یک روز غذا شور شد و یا دیر به منزل رسیدن. دیگر آسمان به ریسمان ندوزیم و قضیه را کِش و قُوس ندهیم.

به قول بهلول عاشق^۱: چشمت را ببند و بگو این شالله که گربه بود.

اصولاً خانواده‌هایی از اعصاب و روان بهتری برخوردارند که اهل

^۱. شخصیت خیالی و دانشمند کتاب.

کارگاه بازی و ماجراجویی برای کشف ریشه خطا نیستند؛ اما برخی از بنی‌بشرها توی خواب هم به دنبال سرنخ‌هایی برای فلان رفتار هستند. نیازی نیست که همه کارآگاه بازی در بیاورند و به کارهای دیگران سرک بکشند. چراکه ما امام‌زاده آفریده نشدیم به‌رحال انسان است و اشتباه. با این کارها نه تنها کمکی به کسی نمی‌شود؛ بلکه مایه رنج و عذاب خودمان است.

و هیچ‌گاه عیب‌های او را در جلوی دیگران نگوییم چراکه آب سردی است که بر شعله عشقمان ریخته‌ایم که سخت می‌شود دوباره مشعلی فراهم کرد و آن عشق را برافروخت. حتی مشعل‌های بزرگ گاز شهری هم نمی‌توانند آن عشق سابق را برافروزد.

چشم‌ها را بر مسائل و خطاها جزئی روی هم بگذاریم تا طعم شیرین و خوش‌زندگی را احساس کنیم.

امام علی علیه السلام: هر که از بسیاری امور، تغافل و چشم‌پوشی نکند، زندگی‌اش تیره می‌شود.

۲. دوستت داریم

هیبت و شکوه مرد در گفتار اوست. گاهی برای اینکه میخ محبت و دوستی را در قلب همسرمان بگوییم کافی است از چکشی به نام «زبان یا زبون» استفاده کنیم و از این وسیله‌ی خدادادی و چند مثقالی کار بکشیم و این ۹ حرف (دوستت دارم) جادویی و شگفت‌انگیز را بدون هیچ هزینه‌ای در گوش او طنین‌انداز کنیم و چنان اطراف قلبش را حصارى از این ۹ میخ بکشیم که همسرمان دائم‌الذکر ما شود و اسیر محبت و مهربانی ما گردد؛ و همانند فریره دور همسر بچرخد.

تو را به خداوند یکتا سوگند، روزانه به عدد برگ‌های درختان، به عدد پروانه‌های گلستان، به عدد قاصدک‌های بوستان، به عدد دانه‌های انگور تاکستان، به عدد ملخ‌های باغستان به همسرمان این جمله جادویی و سحرآمیز را بگوییم؛ و از اثرات شگفت‌انگیز آن بهره ببریم.

به نظر برخی از اندیشمندان عاشق، هرکسی که می‌خواهد یک‌عمر در کنار همسرش با آرامش و خوشی و ناز و صفا زندگی

کند بهترین کار کنار گذاشتن غرور و منیت است. حتماً که نباید چنان پلنگ و شیر غرش کرد تا همسر آگاه شود که او را دوست داریم. تنها کافی است یکبار در هرروز از روی نیتی پاک و قلبی مهربان به او بگوییم؛ «عزیزم دوستت دارم» همین گفته، از هر شمش طلایی گهربارتر و از هر لباسی زیباتر و از هر شاخه گلی شادابتر و تازه‌تر است. پس بچرخانیم این زبان سرخ را تا زندگانی به رویمان تبسم و چشمک بزند.

رسول خدا ﷺ: دربیانی زیبا می‌فرمایند: این سخن مرد به زن که «دوستت دارم» هرگز از دل زن بیرون نمی‌رود.

۳. سه جانور مفید

به قول مَثَل معروف: راه رفتن از گاو یاد بگیر و آب خوردن از خر و زرداری از خروس^۱

سؤال بهلول عاشق: سه حیوان مفید را با ذکر فواید نام ببرید؟
ما ناچاریم برخی چیزها را از این حیوانات زبان بفهم یاد بگیریم. این جانورها درست است که حیوان‌اند ولی آفریده خداوند هستند. اگر با هوشیاری و هشیاری نگاه کنیم می‌بینیم «گاو» قشنگ و با متانت راه می‌رود، «خر» با آرامش آب می‌خورد و «خروس» خوب مرغ داری (همسر داری) انجام می‌دهد.
همان‌گونه که هر حرفه‌ای نیاز به مهارت و آموزش دارد؛
زندگی هم نیاز به مهارت و دانش دارد.

چه در خانه و چه در نزد عیال فرقی نیست. باید سه مهارت مهم و حیاتی را همواره در آستین خود به همراه داشته باشیم تا بتوانیم چهار بنای زندگی و کاشانه خود را با آن استوار و محکم

۱. دوازده هزار ضرب‌المثل فارسی، ص ۵۶۷.

نگه داریم. «خوش رفتاری با همسر، گشاده دستی در حد دخل و خرج و غیرت به جا» سه ستون اساسی زندگی هستند که هر کدام به گذران زندگی طراوت و شادابی و نشاط می دهند. به قول بهلول عاشق: خوش رفتارها، گشاده دستان و ناموس پرستان به بهشت می روند نه خشک رفتارها، تنگ دستان و بی ناموس ها.

اگر از این سه رفتار به خوبی و در جای خودش درست استفاده کنیم بی شک و شبهه روابط زندگی مان را پایدار و استوارتر کرده ایم و هیچ سیل و زلزله ای نمی تواند بنیان خانه ی ما را ویران کند. حتی اگر به قول اخوان ثالث هوا بس ناجوانمردانه سرد باشد یا تابستان هایش گرم باشد.

امام صادق علیه السلام: مرد در (اداره) خانه و خانواده اش به سه خصلت نیاز دارد که باید آن ها را به کار برد، اگر چه این ویژگی ها در طبیعت (درون) او نباشد: خوش رفتاری، گشاده دستی سنجیده و غیرت برای ناموس داری.

۴. شاخ غول در دستان تو!

مگر حتماً باید رفت خاکی و زخمی شد یا مثل قهرمان‌های افسانه‌ای شمشیر به دست گرفته و اهریمنان را درهم بکوبیم یا شاخ غول را بشکنیم، نه خیر عشق من؛ جهاد و کوشش و زحمت زن سخت‌تر و طاقت‌فرساتر از این حرف‌هاست. باید ناز و عشوه شوهر غرغرو را بکشیم، غذای خوشمزه و لذیذ برایش آماده کنیم، هرروز حال و احوالش را جويا شویم، دائم الچشم چشم باشیم (هر آنچه گفت بر روی دیده گذاریم)، باید در صبح و شب، صحت‌وسقم، مرگ و زندگی هوایش را داشته باشیم تا جهاد را به نحو احسن و نیکو انجام دهیم.

باور کنیم زندگی کردن با برخی از این شیر مردان غرغرو و بهانه‌گیر که حتی تو سن صدوبیست هفت‌سالگی هم نمی‌دانند که جوراب‌هایشان کجا گذاشته‌اند خیلی و خیلی سخت‌تر از جنگیدن تو خط مقدمه! یواشکی و کم‌رنگ بنویسیم خانم‌های جان‌برکف هرروز صدوچند بار شهید می‌شوند از بس غرغرها و بهانه‌های برخی از این مردها را تحمل می‌کنند. البته آقایان

گرامی و گران قدر و گران مایه هم باید بدانند و آگاه باشند؛ برای این که خانم‌ها بتوانند چنین کارهایی که از کوه کندن با مژه چشم نیز سخت تر است؛ را انجام بدهند باید آن‌ها نیز شرایط شوهر خوب و شایسته و با لیاقت را داشته باشند.

امام علی علیه السلام: جهاد زن، خوب شوهرداری کردن است.

۵. تو دیگه کیستی!

برای نگون بخت شدن تنها کافی و وافی است به افتخار پول و پوله‌ای که داریم به همدم و همراز زندگی مان بگویم «برو یه لا قبا!» تو فکر می‌کنی کی هستی؟ اگر ثروت من نبود معلوم نبود چه کاره بودی؟ با پول من به اینجا رسیدی!

با این دست حرف‌ها و کنایه‌ها، خط قرمز پررنگی بر اعمال عبادی خویش می‌کشیم و هیچ‌چیز قادر نیست این لکه قرمز را از دفتر اعمالمان پاک کند جز رضایت شوهر و عذرخواهی از او. اهل شهامت و شجاعت باشیم و توانایی عذرخواهی را در خود تقویت کنیم (اصولاً غلط کردم، ببخشید، برای همین جاها است) و پول‌های دو روزه دنیا را باهم نوش جان کنیم و به آن فخر و ناز نورزیم چراکه آخرش نه مال توست نه مال اوست.

اگر این کار را نکنیم، تنها به میراث خود خدمت کرده‌ایم. اگر در آن دنیا پنجره‌ای می‌داشتیم تا رفتارهای وراث را ببینیم آن وقت می‌دیدیم که این وراث و جانشین‌های گرامی چنان مغولان بی‌رحم همه‌ی آنچه را که با زحمت و عرق جبین، جمع کرده‌ایم

و استفاده نکرده‌ایم را به غارت می‌برند و بر سر کم‌وزیادی‌اش هم چون گلا دیاتوره‌های روم باستان به جان هم می‌افتند و فاتحه‌ای هم به روحمان نمی‌خوانند که هیچ، به روحمان هم تهمت می‌زنند. پس عشق و جان من، این دو روز دنیا را با این ادا و اتفارها به کام نازنینمان تلخ‌کام نکنیم و بیاییم دار و ندارمان را به پا و دست یکدیگر بریزیم و بپاشیم و به خوشی و خرمی کنار یکدیگر بمانیم و لذت ببریم.

رسول خدا ﷺ: اگر همه طلا و نقره‌های روی زمین را زن، به خانه شوهر ببرد، سپس روزی از روزها سر او بزند و بگوید «تو کیستی؟ این دارایی، مال من است»، اعمالش بر باد می‌رود، اگرچه از عابدترین مردمان باشد، مگر آن که توبه کند و از سخنش برگردد و از شوهرش پوزش بخواهد.

۶. دخلت و خرج مرغ عشق‌ها چند؟

بر آن کدخدا، زار باید گریست

که دخلش بود نوزده، خرج بیست^۱

چند دست لباس؟ چند دست مبل و فرش و پرده؟ چقدر چلوکباب؟ چند بار مسافرت و تفریح؟ همگی در دایره دخل و خرج می‌چرخد. نه و لخرج باشیم همیشه اهل مسافرت و ... و نه سخت‌گیر که پارک محله هم نبینم.

به قول بهلول عاشق: بین نیاز و ضرورت فرق بگذاریم.

ضرورت یعنی: سیب و پیاز، نان شب، یکدست لباس...

نیاز یعنی: خانه ویلایی، چند دست لباس، ماشین مدل بالا...

بد نیست که کمی هم از جانوران مفیدی همانند مرغ و خروس‌ها یاد بگیریم. همه‌ی مرغ و خروس‌ها در زندگی ضرورت‌ها و نیازهایی دارند آن دسته از مرغ و خروس‌هایی موفق‌اند که ضرورت را به‌خوبی و به‌موقع درک کرده و نیازها را طبقه‌بندی

۱. امثال و حکم دهخدا، ج ۱، ص ۴۱۲.

می‌کنند.

خانم مرغ‌های عزیز هم سعی کنند هر زمان که جیب خروس خان کمی لب ریزتر شد آن وقت به فکر نیازها باشند. از این رو زن و مردی موفق هستند که شرایط و موقعیت را به خوبی درک کنند تا زندگی پایدار و زیبایی را داشته باشند. بسیاری از زندگی‌ها به خاطر رعایت نکردن همین اصل ساده به هم می‌ریزد و کار به جدایی و بکش و نکش می‌کشد. پس اگر همسری قدر زحمات‌ها و رحمت‌های همسرش را دانست و توقعاتش را به اندازه عمق جیب همسرش بود؛ آن وقت می‌بیند که چطور همسرش مانند مرغ عشق او را دوست و شب و روز برایش آواز «فدایت شوم عزیزم» می‌خواند.

امام کاظم علیه السلام: شخصی می‌گوید: از امام کاظم علیه السلام درباره خرج کردن برای خانواده پرسیدم. فرمود: «میان‌روی دو ناخوشایند: ولخرجی و سختگیری».

۷. سرباز وظیفه

با خُوشی و خُرْمی و مِهر و مَحبت، همسر و خانواده را از بدی و زشتی دور بداریم و به نیکی‌ها نزدیک کنیم. امر به‌خوبی‌ها و نهی از بدی‌ها با چوب و کمر بند و نعره شیرانه و غرش پلنگ واره که نیست. با عمل و رفتار صحیح خودمان است. نیکوست به دنبال صحیح و درست انجام دادن وظیفه خود باشیم. خود آنان چشم و عقل دارند به راه می‌آیند و پیرو رفتار درست ما می‌شوند.

باید الگوی نمونه آن‌ها باشیم تا با رفتار صحیح خود زمینه نیکی‌ها و خوبی‌ها فراهم شود. زمانی که جوراب‌ها توی یخچال، دست کلید توی رختشوی، شانه روی جاکفشی باشد چه انتظاری داریم که اهل خانه اتو را روی لباس جا نگذارد؛ و به‌جای نمک پودر لباس‌شویی در غذا نریزد؛ و کام نازنین شمارا تلخ و شور نکند.

از امام صادق علیه السلام: درباره این گفتار خدای متعال (در قرآن) «خود و خانواده‌تان را از آتشی که هیزم آن مردم و سنگ‌ها هستند

درمان بدارید» پرسیدم و گفتم: خودم را حفظ می‌کنم؛ اما خانواده‌ام را چگونه حفظ کنم؟ فرمود: آنان را به انجام دادن آنچه خدا بدان فرمان داده، فرمان بده و از آنچه خدا از آن نهی فرموده، نهی کن. اگر از تو اطاعت کردند، آنان را حفظ کرده‌ای و اگر از تو نافرمانی کردند، تو وظیفه‌ات را انجام داده‌ای.

۸. «ق» مثل قناعت

یک سال بخور نان و تره،

هرسال بخور مرغ و بره.^۱

نه اهل بخور و نمیر و نه ذخیره گنج قارون. به حد خود قانع و خرسند باشیم و پایمان را از گلیم اقتصادی خود درازتر نکنیم. چراکه ممکن است این اقتصاد کم فراز و پُر نشیب، پایمان را قلم کند.

به قول قدیمی‌ها پرده‌ای از جنس قناعت روی چشم‌های عزیزمان بکشیم تا از چشم‌وهم‌چشمی در امان بماند. رعایت نکردن قانون قناعت سبب می‌شود تا جسم نحیف شوهران از این هم نحیف‌تر و اسکلتر شود. کاری به این که فلان همسایه پرده خانه‌اش را عوض کرده یا فلان کار را کرده نداشته باشیم. بابا شاید پدرش گنج پیدا کرده یا شوهرش به زیر ماشین رفته و دیه‌اش را گرفته. (همه که این شانس‌ها را ندارند.)

۱. امثال و حکم دهخدا، ج ۴، ص ۲۰۴۵.

مال دنیاست زرق و برقش تمامی ندارد. هر آنچه داشته باشیم
 بازهم فریاد آهِ سوزناک و جیگر خراش کمه! کمه! از اعماق
 جان و دل، به چرخ آسمان بلند است. حرص و طمع گرگی، آدمی
 را تا ناکجا آباد می کشاند.

هر که باشیم و هر چه داشته باشیم آخرش، گذاشتن و رفتن
 است. پس چه بهتر که این راه را آهسته و پیوسته برویم و آرامش
 و آسایش را فدای حرص و طمع نکنیم.

امام علی علیه السلام: خوش‌ترین زندگی، در قناعت است.

۹. عزرائیل تو را آدم کند!

من آنچه شرط بلاغ است با تو می‌گویم

تو خواه خسیس باش و خواه بخشنده

شاید یکی از عوامل مهم در جوان‌مرگ شدن برخی از همسران که هم خود را آزار می‌دهند و هم دیگران را همین گدابازی درآوردن و به خرج و مخارج خانواده نرسیدن و حساست به خرج دادن است. اسم خودمان را گذاشتیم رئیس خانه ولی حاضر نیستیم نیم مثقال نعمت‌های که خدای مهربان بدون مِنت به ما داده به همسرمان هدیه کنیم.

برای خریدن یک شاخه گل یا یکدست لباس، جیگر همسرمان را به آتش نکشیم که خدایی نکرده و «نعوذبالله من الشیطان الفراری» اگر آهی از آن جیگر طلا برخیزد خودمان چیز جگر گرفته و یک‌راست راهی گورستان نزد اجدادمان خواهیم رفت.

پس عاقلانه‌ترین کار این است که خُلق و خوی خودمان را اصلاح کنیم تا هم اطرافیان و هم آن نازنین همسر از ما راضی باشد. بیایید همان‌گونه که همسرمان گوش‌به‌فرمان ماست. ما نیز

دست‌به‌فرمان او باشیم و دست و دلبازی کنیم. اصلاً تا حالا فکر کرده‌اید که چرا قدیمی‌ها با اینکه نه اهل این زرق‌وبرق‌ها و نه آن تجملات عروسی و نه این همه قر و فرو صاف‌کاری و نقاشی‌های امروزی، اما با این حال چنان با هم یکرنگ و یکدل بودند که وقتی آدمی زاد به یادشان می‌افتد به حال آن‌ها حسرت می‌خورد! و آه می‌کشد. یک روز از همین روزها از مادر بزرگم پرسیدم: بی‌بی جان! پدر بزرگ برای تو هیچ‌وقت گل خرید؟ بی‌بی جان با آن لبخند شیرینش گفت: پدر بزرگ حتی یک شاخه گل هم برایم نخرید ولی همیشه برایم پیراهن‌های گلدارنگی می‌خرید.

رزق بر اهل خانه تنگ مکن

روزی، او می‌دهد تو جنگ مکن^۱

به نظر برخی از دانایان عاشق، راز این همه محبت و شیفتگی و دلدادگی (که شاید سواد کافی هم نداشته‌اند اما زندگی پایدارتری داشته‌اند) «توجه و دست و دلبازی» بوده است؛ مرد

۱. اوحدی مراغه‌ای.

خانه بهترین‌ها را برای خانواده‌اش گلچین می‌کرد و زن خانه نیز شادترین و گرم‌ترین محیط را برای خانواده‌اش مهیا می‌کرد. این را باید حلقه‌به‌گوش کرد که تنها تغذیه سالم و ورزش نیست که عمر را طولانی می‌کند. یک‌چیزهایی تو احادیث ما آمده که خیلی اثرات قوی‌تری در رشد زندگی مادی و معنوی دارند. وقتی در بخشیدن مال دنیا به خانواده که نزدیک‌ترین آدم‌ها به ما هستند بخل می‌ورزیم و دست به خرج نمی‌شویم خدا هم در عمر بخشیدن به ما بخل می‌ورزد؛ و ریسمان عمر را قیچی می‌کند. پس نیکوست اهل سخاوت و گشاده‌دستی باشیم تا مهر و محبت سه چندان شود.

امام کاظم علیه السلام: مرد باید خانواده‌اش را در رفاه قرار دهد تا آرزوی مرگ او را نکنند و این آیه را تلاوت کرد: «و به {پاس} دوستی او (خدا) بینوا و یتیم و اسیر را خوراک می‌دهند». فرمود: اسیر، خانواده مرد است. سزاوار است که مرد، هرگاه نعمتش فزونی می‌یابد، برگشاده دستی با اسیرانش بیفزاید.

۱۰. من مُعتکف کوی توأم تا ابدالدهر!

خوش آن ساعت نشیند دوست با دوست

بیا ای همسرم، ای جیگرم، کمی در کنارم بنشین تا سفره دلم
را برایت پهن کنم.

از عمری که در کنار من با همه‌ی سختی‌ها و آسانی‌ها
گذراندی و از خوبی‌هایت، از محبت‌ها و فداکاری‌هایت و از
وجودت ... آری در کنار هم بودن باهم حرف زدن و گُل گفتن و
گُل شنیدن؛ چه بسا این کارها از عبادت مستحبی بالاتر باشد. اگر
همیشه و همواره این کار را بکنیم همسرمان دردِ دل‌هایش را به
فلان همسایه نمی‌گوید. چراکه می‌داند گوش شنوایی و هم دم و
هم نفسی در کنارش به حرف‌های دل و جیگرش گوش می‌دهد. (
نشستنی که از خار و خسکِ غیبت و تهمت تَهی باشد).

به قول بهلول عاشق: هنگام ورد به خانه بساط اخم را جمع
کن و بساط شادی را بگستران.

شاد و پُر حرف و خوش حرف باشیم نه اینکه همانند تیر چراغ
برق و یا جدول توی خیابان بی‌روح و خشک کنارش باشیم.

همانند درخت مجنون بگویم، بخندیم، تعریف و تمجید کنیم، بر سر مشکلات گفت‌وگو کنیم تا به شکلات تبدیل شوند.

یادمان باشد «اگر نگیم و نخندیم پیاز میشیم می‌گندیم». اگر حرفی برای گفتن نداریم مجله خانواده بخوانیم، کتاب طنز و شعر مرور کنیم؛ و به قول شعرا با هم عشق‌بازی کنیم که دنیا مثل جوی آبی است که آب آن ساعت‌ها و روزها و ماه‌ها و سال‌های عمر ما است که می‌گذرد. پس چه بهتر که با هم و در کنار هم خُوش و خُرم باشیم و دنیا را برای خود تیره و تار نسازیم.

رسول خدا ﷺ: نشستن مرد در کنار خانواده‌اش، نزد خداوند متعال، دوست‌داشتنی‌تر از اعتکاف در این مسجد من است.

۱۱. خرد و خمیر کردن اعمال

هیچ خیری از همسرم ندیدم! مثل برگ چغندر و ماست وارفته است! غافل از این که بزرگ‌ترین کار خیری که انجام داده انتخاب سرکار خانم به‌عنوان همسری و تاج سری است. چطور آن وقت که جناب‌عالی را انتخاب می‌کرد بد نبود و عاشق‌ترین و بهترین مرد زمین و کهکشان بود؟ و حالا بدترین مرد زمین و زمان. مراقب باشیم انتخاب خود را زیر سؤال نبریم. اگر برگ چغندر که نیست آقا بالاسر که هست. بالاخره می‌دانیم در مشکلات کسی هست که مثل یک شیر پشتمان باشد تا از کدبانو حمایت و پشتیبانی کند! می‌دانیم نان‌آوری وجود دارد! می‌دانیم مونس و همدم و همرازی داریم! می‌دانیم تنها نیستیم! اگر او لایق قدر دانستن نیست ما اهل قدردانی و سپاس باشیم اگر او گل و بلبل نیست ما گل و سنبلیله باشیم. اگر پُر از خار و خَسک است ما پُر از گل و شکوفه باشیم.

امام صادق علیه السلام: هر زنی که به شوهرش بگوید: «من هرگز از روی تو، خیری ندیده‌ام»، اعمالش بر باد می‌رود.

۱۲. اهل خانه، سلام

گفت پیغمبر سلام آنگه کلام.^۱

سلام به اهل خانه، نردبان سلامتی و عشق است. سلام پاک‌کننده تکبر، بخل، خشم، کینه است. سلام بذر محبت، نیکی، آشتی، صلح و صمیمیت را در دل می‌نشانند. سلام آغازگر هر سخنی و خط مقدم هر نوشته‌ای است.

همانند جریان خون در قلب همسرمان، سلام کردن در خانواده را جریان دهیم هر روز صبح با صدایی دلنشین و گرم، «سلام صبح بخیر همسر عزیزم». با هر دیداری و پیامکی «سلام عشق من» به باور برسیم که بهترین و جادویی‌ترین کلمه‌ی دنیا «سلام» است. آیا نمی‌خواهیم در حق همسران دعایی بکنیم؟ پس چه دعایی از این بهتر که هم برای همسرمان دعا کنیم و هم غرور را با این واژه زیبا، (سلام) پاک کنیم. سلام همیشه با خود سلامتی، صمیمت، مهر و محبت می‌آورد چون اسم خداست؛ و

^۱. مولوی.

ناراحتی و دلگیری و اندوه را از بین می‌برد بازهم چون اسم خداست.

امام علی علیه السلام: هرگاه یکی از شما به منزل خود وارد می‌شود باید به خانواده‌اش سلام کند و بگوید: سلام و درود بر شما (اهل خانه).

Welcome.۱۳

بدرقه و به استقبال همسر تا در خانه از زیباترین و پراحساس‌ترین کارهای زوجین است. بدرقه یعنی عزیزم منتظرم نگذاری زود برگردی؛ یعنی عزیزم تو نیمه دیگر من هستی به سلامت برگردی. خستگی همسر با یک پیشواز ساده از روح و تنش بیرون می‌رود. هیچ‌چیزی زیباتر از این نیست که مردی خسته از سرکار بیاید و بداند که یک نفر مانند یک فرشته‌ی مهربان در خانه منتظر او است.

چه زیباست همیشه منتظر صدای دوچرخه همسر، منتظر صدای کفش‌های پاره و گام‌های خسته همسر و چه زیباست منتظر صدای پیچش کلید در خانه به دست توانا و مهربان همسر باشیم.

از آثار بدرقه و پیشواز این است که مرد را وابسته و دلبسته‌ی شما می‌کند و او می‌فهمد که یکی در خانه گوش به زنگ و چشم به راهش است. البته برخی از همسران ناقلا وقت بیرون رفتن مرد آن‌چنان سفارش‌های گوناگون می‌کنند که مرد آرزو می‌کند

ای کاش الاغی تیزپا می‌داشت تا زود آنجا را به سمت کوچه و خیابان ترک کند.

به قول بهلول عاشق: بدرقه و پیشواز را جز آداب زندگی به حساب آوریم و به آن پای بند باشیم. همسران در حد شجاعت خودشان و علاقه به زندگی می‌توانند چاشنی بدرقه را زیاد کنند. در آغوش گرفتن، نوازش، لبخند و بوسه پیشواز نیز تأثیرات شگفت و معجزه‌آسایی در رفع خستگی و کدورت دارد. نیز برای سلامتی جسم و روان همسر دعا کنیم و صدقه کنار بگذاریم. چراکه این کار از هزاران داروی نیروزا بهتر است و انگیزه‌ی و نشاط او را برای کار و کوشش و زندگی صد برابر بیشتر می‌کند.

رسول خدا ﷺ: حق مرد بر زن این است که چراغ خانه^۱ را روشن کند و غذا را آماده کند؛ هنگامی که شوهر به خانه بر می‌گردد به پیشوازش برود با گشاده‌رویی به وی خوشامد گوید.

۱. می‌تواند اشاره به این باشد که محیط خانه را گرم و صمیمی نگه دارد.

۱۴. زن گل است

گل، مظهر زیبایی است. گل را به دست می‌گیرند نه زیر پا، عمر گل به ناز و محبت کشیدن از اوست. نه به بار کشیدن از آن. روح گل با عواطفش رشد می‌کند. طراوت و شادابی گل به مهر و محبت‌های ما وابسته است. گلی خوش‌بو است که محیطی که در آن نفس می‌کشد پُر از زیبایی و شادابی باشد.

همین‌گونه زن، نیاز به مهر و محبت، دلدادگی و شیفتگی دارد و نیاز به درک و نوازش و توجه و یک جفت گوش شنوا.

کنایه تندوتیز، تیر خلاصی است به عواطف همسر، به قلب پراحساس او، به روحیه لطیف و مهربان او. به‌جای این‌که چنان فرمان‌روایان بر مسند قدرت تکیه زده و دستور دهیم، اندکی همت به خرج داده و بانوی خانه را کمک و یاری دهیم تا صفا و طراوت زندگی بیشتر شود.

پس نیکوست قدر و ارزش این گل بهشتی را بدانیم و به‌جای سرزنش، سرسازش با وی داشته باشیم؛ و مدار زندگی را بر مدارا تنظیم کنیم.

لغت شناسان عاشق مدارا را این چنین تعریف می کنند: مدارا یعنی سازگاری، نرمی، تحمل و بردباری و کنار آمدن.

امام علی علیه السلام: زن، گل است، نه پیشکار. پس در همه حال، با او مدارا کن و با وی، به خوبی هم نشینی نمای تا زندگی ات با صفا شود.

۱۵. مدیریت دوطرفه

همواره از زمان جد بزرگوار حضرت آدم، زندگی سختی و آسانی، بلندی و پائینی، درد و آسایش را به همراه خود داشته است. از این رو آن چنان که هیچ وقت به فکر این نمی‌افتیم که استخوان‌ها قفسه سینه را صاف کنیم همان‌طور نیز با همسر خود مدارا و نرمی کنیم و قصد نداشته باشیم که پروژه اصلاح و تغییر را استارت بزنیم چراکه ما هم مثل او دارای کاستی‌ها و عیب‌هایی هستیم که از حدقه چشم خودمان پنهان است.

اگر فکر می‌کنیم که همسرمان از کره‌ی مریخ آمده است پس تا می‌توانیم از او ایراد بگیریم؛ اما آگاه باشیم که همسرمان مثل خودمان بچه‌ی حوا و آدم است او هم احساسات و عواطف دارد گاهی شاد و شنگول است گاهی افسرده و دلگیر. پس صبر و حوصله خرج کنم تا زندگی به کاممان باشد تا کمتر عذاب شویم و کمتر خود و او را رنج بدهیم.

مدارا یعنی: «مدیریت دوطرفه» آدم و حوا هم که تک‌وتنها بودند با هم مدارا می‌کردند؛ مثلاً تصور کنید سر اخراج شدن از

بهشت به جان هم می‌افتادند این می‌گفت تو گول خوردی و آن یکی می‌گفت تو به من سیب دادی! خلاصه دعوا کش می‌آمد. به نظرتان چی می‌شد. احتمالاً حوا در دادگاه عدل الهی مهریه‌اش را به اجرا می‌گذاشت و از آدم جدا می‌شد. دیگه آن وقت نه ما وجود داشتیم که این چیزی‌ها را برایتان بگویم و نه شماها بودید که حرف‌ها را بخوانید و گوش بدهید.

آدم و حوا توبه کردند و مثل دو تا آدم عاقل زندگی‌شان را به خوبی و خوشی ادامه دادند و شیطان را لعنت کردن. بکوشیم تا نقطه‌های ضعف هم دیگر را کم‌رنگ و نقطه‌های قوت خود را پررنگ و رنگی کنیم. و نیز به یاد داشته باشیم دُرست‌گویی یک عیب بهتر از دُرشت‌گویی آن است.

امام علی علیه السلام: سلامتِ زندگی، در مدارا کردن است.

۱۶. همسری به عمر نوح

به قول بهلول عاشق: عمر نوح و پادشاهی سلیمان را یک‌روزه به جیب بزئید.

به‌راحتی با اخلاقی نیک بدون هیچ غم و غصه‌ای به عمر و پول خود بیفزاییم. دائم البخند باشیم. بگذاریم با کلمات مثبت، تلقین‌های عالی، نیت خوب و آرزوهای خیرخواهانه شکافِ روی لب‌ها همسرمان بیش‌تر و بیش‌تر شود. (اصلاً بترکه)

برای ثروتمند شدن و عمر طولانی نیازی به ریاضت اقتصادی و نرمش صبحگاهی نیست. کافی است از گفتار نیکی و از رفتار نیکوکاری ریزش کند. می‌توانیم درختی را بنشانیم تا دیگران از سایه و میوه آن لذت ببرند و می‌توانیم بذر مهر و محبت را در دل‌وجان همسرمان بکاریم تا خود و فرزندانمان از آن یک عمر طولانی بهره و لذت ببرند.

اخلاق نیک، مثل لاستیک برای ماشین است. چرخ زندگی را راه می‌اندازد؛ و سرعت نشاط و موفقیت را سه چندان می‌کند. با گرمای محبت یخ بی‌مهری ذوب می‌شود و محبت و علاقه همانند

چشمه‌ای توی دل‌ها جاری می‌گردد.

امام صادق علیه السلام: کسی که با خانواده‌اش نیکوکار است، عمرش

طولانی می‌شود.

۱۷. نگاه به همسر داروی غم و غصه

گاهی همسر همانند قرص ماه می درخشد ولی چنان اخمو و طلب کار است که هر زمان همسر به او نگاه می کند یاد قرض ها و بدهکاری هایش و خمس و زکات نداده اش می افتد. قیافه به خوشگلی نیست به اخلاق و رفتار نیک است. چهره ای می تواند درمان غم و غصه باشد که شراره عشق و محبت از قلبش فوران کند. نه این که کاری کنیم که مرد فرار را برقرار ترجیح داده و به فکر دو تا کردن شلوارش بیافتد و زنی دیگر اختیار کند.

بذر این شعله عشق را هیچ کس نمی تواند بکارد به جز همسر، با محبت و مهربانی بذر نیکی بکاریم. خشمگین شدن نتیجه ای ندارد جز اینکه به چین و چروک روابط بین همسران می افزاید و نور عشق را خاموش می کند؛ و خاکستری به جای می گذارد که دودش در ریه های خودمان می نشیند. حال بیاید ما هم طوری باشیم که بتوانیم حداقل قسم به خدا که هیچ، بتوانیم به جان خودمان قسم بخوریم که همسرمان را به کاری مجبور نمی کنیم و سبب خشمگین شدن او نمی شویم.

خداوندا! من سوگند می‌خورم که به اندازه‌ی توان و قدرت
همسرم خواسته‌هایم را از او بخواهم.

امام علی علیه السلام: در بیان رفتارش با فاطمه علیها السلام چنین می
فرماید: به خدا سوگند که تا زنده بود، نه او را عصبانی نمودم و نه
به کاری مجبورش کردم! او نیز، نه مرا عصبانی نمود و نه در کاری،
از من نافرمانی کرد. هنگامی که به او نگاه می‌کردم، غم‌ها و اندوه‌ها
از من برطرف می‌شدند.

۱۸. این مال من! این مال تو!

چه خوب است مدیریت درونی خانه به عهده کدبانوی عزیز و مدیریت بیرونی خانه به عهده شیر مرد روزگار باشد. مسئولیت وزیر بهداشت و وزیر آموزش و پرورش به عهده خانم خانه و مسئولیت وزیر امور خارجه و وزیر صنعت به عهده آقای خانه باشد. من به همسرم ضمانت می‌دهم که فضای خانه را گرم و صمیمی نگه‌دارم و همسر نیز ضمانت می‌دهد نیازهای روحی و جسمی من را فراهم کند؛ و البته کار آنجا قشنگ می‌شود که گاهی یا همیشه به کار دیگری کمک کنیم هرچند با شستن یک قاشق چای‌خوری. برای اینکه زندگی گلستان و بوستان شود وظیفه‌شناس باشیم و با همدستی و همیاری آن را به نحو زیبا انجام دهیم؛ و راه سعادت و خوشبختی را بر، اگر، مگر، اما... ببندیم. گاهی اوقات همسران فکر می‌کنند که قهرمان المپیک شدند. چنان می‌گویند که من تا به حال سبزی هم پاک نکرده‌ام که انگار این کارها ننگ و آراست. آن وقت، وقت خوردن چون شیری درنده که بر طعمه‌ای حمله کرده باشد دسته‌دسته سبزی را دردهان

گذاشته و چنان نهنگی آن را بلعیده. عزیز دل! بدان و آگاه باش
 که وقتی قدر و ارزش کار یکدیگر را دانستیم و یکدیگر را یاری
 کردیم زندگی زیباتر و رؤیایی تر می شود.

امام علی علیه السلام: فاطمه علیها السلام کارخانه، پخت و پز نان و جارو کردن
 اتاق را برای علی علیه السلام تضمین کرد و علی علیه السلام، کارهای بیرون از
 خانه، مانند حمل هیزم و آوردن مواد خوراکی را برای او بر عهده
 گرفت.

۱۹. همسر دوستی

اخلاق و عادت بزرگ مردانی همچون انبیاء علیهم السلام به همسر دوستی از جایگاه بلند همسر حکایت دارد.

چرا که رفتار و گفتار آنان در مسیر الهی قرار دارد و هر آنچه خدای مهربان دوست دارد آنان نیز پیرو همان هستند. بی شک همسر دوستی به خاطر چشم آهوئی و ابروی کمانی و ثروت آن چنانی نیست. یقیناً انبیاء علیهم السلام در همسر دوستی راه نزدیک شدن به خدا را یافته‌اند و إلا از شأن و مقام انبیاء به دور است که آنچه خدا دوست ندارد آنان دوست داشته باشند. آری لازمه‌ی همسر دوستی، مهر و محبت، صفا و صمیمیت، راستی و رازداری، احترام و ادب، دل دادن و قلوب گرفتن است.

به قول بهلول عاشق: بر عیب‌ها «ریزین» و بر خوبی‌ها «درشت‌بین» باشیم.

پس بسم‌الله اگر تا حالا این راه را نرفتیم از الآن شروع کنیم که کوتاه‌ترین مسیر برای رسیدن به بهشت همین است.

امام صادق علیه السلام: از اخلاق انبیاء - که درود خدا بر آنان باد -
همسر دوستی است.

۲۰. خرج کن خیرش ببینی

حدیث دُرست آخر از مصطفی است

که بخشایش و خیر، دفع بلاست^۱

عزیز من! نفقه همسر، واجب است. نمی‌خواهیم گرز آتشین بالای سرت بگیریم که به حکم باید و نباید این قضیه را برایت زهرمار کنیم؛ اما یک چیزی این وسط هست که برای خودمان خوب است. حضرت مستطاب، جناب عالی و هر آنچه هستیم! بالاخره باید خرج همسرمان را بدهیم پس چه بهتر که بادلای خُرَسند، زبانی خُوش و دستی گُشاده و باز این کار را انجام بدهیم. اصلاً گُل من: صدقه دادن به سکه‌ی زنگ‌خورده و اسکناس مچاله شده بدون گوشه که نیست. از دیدگاه الهی خالصانه برای خانواده خرج کردن نوعی صدقه است. صدقه می‌تواند پنهان باشد شبانه پول توجیبی‌اش را زیاد کنیم یا می‌تواند آشکار باشد همان‌گونه که هرروز وسایل روزمره زندگی را به کاشانه می‌آوریم.

۱. بوستان، باب دوم، بخش ۲۸.

البته این خرج کردن در صورتی صدقه است که به خاطر اتمام غُر زدن، چشم و هم‌چشمی، مادرزن و... از این دست بهانه‌ها نباشد. بلکه مثل آدمی زاد و از روی خلوص نیت برای شادی خانواده دست به جیب شویم و خیرش را ببینیم. دیگه چی می‌خواهیم؟ صدقه از این بهتر؟

به قول بهلول عاشق: نه چک زدیم نه چونه شادی بیاد به خونه تا همسر بگونه. ما مردا کارمونه.

رسول خدا ﷺ: هرگاه مسلمان، به خاطر خشنودی خدا، چیزی خرج خانواده‌اش بکند، آن چیز برای او صدقه محسوب می‌شود.

۲۱. هیس!

دل و قلب و سرت را شکسته؟ سرت داد و نعره کشیده؟ اختلاف بین شما افتاده؟ این‌ها مواردی است که همیشه توی زندگی هر جن و انسی بوده. توی این جور موارد نباید که سفره دل را پیش هر کس باز کنیم تا از نان خرده‌های سفره دلمان کوهی بسازد و آتشی به سفره دل زند و خاکسترش را طوطیای چشمان کند.

درست است که گفته‌اند شوهر بودن یعنی: کوه دماوند، سخت و محکم، پابرجا و استوار ولی نه تا این حد که هر چه دلمان خواست از او بخواهیم، از سفر به دیوار چین تا عکس گرفتن با جسد مومیای فرعون. حد و توان اقتصادی و جسمی و روحی‌اش را بسنجیم. از طرفی دیگر اسرار و مسائل زندگی را از ته قلب حل کنیم و یا آن‌ها را در زندان خصوصی خودمان حبس کنیم. سفره اسرار دلمان را جلوی دوست و همسایه باز نکنیم چراکه ناگهان بعد از گذر زمان خواهیم دید همان دوستان و همسایگان پابرنه و بدون جوراب وسط سفره زندگی در حال دویدن هستند و

زندگی و خوشی آن را مانند تراکتور زیر پا لگدمال و شخم می‌زنند
و فاتحه‌ای به روحمان هم نمی‌خوانند.

رسول خدا ﷺ: بر زن روا نیست که شوهرش را بیش از
توانش تکلیف کند و یا از او نزد احدی از آفریدگان خداوند
(عزوجل) گله و شکایت کند، خواه خودی باشد یا بیگانه.

۲۲. سه پله تا عشق

مروّت نباشد بدی باکسی

کز او نیکویی دیده باشی بسی^۱

شجاعت قدردانی از همسر را داشته باشیم چراکه نوعی تشویق و ترغیب است. روحیه سپاسگزاری و توانایی قدردانی از عواملی است که شعله گرمی محبت و چراغ امید را در بین خانواده‌ها روشن نگه می‌دارد و نیز تقویت‌کننده سایر ویژگی‌های روابط بین همسران است.

قدردانی از همسر پلکانی است. قلبی، زبانی، رفتاری. با پی نمودن این سه پله‌ی عشق فاتح قلب همسرمان شویم.

قدردانی قلبی: همیشه به خاطر داشته باشیم تا قلب بزرگی نداشته باشیم کارهای عملی و حرف‌های زبانی معنی پیدا نمی‌کند. این‌که می‌گویند هر کس نان قلب خودش را می‌خورد، یک حقیقت است. اگر قلب دروغ بگوید عمل و زبان هم ناخودآگاه

^۱. بوستان، باب اول، بخش اول.

منافق و دروغ‌گو می‌شود.

پس قلب خویش را با همسر عزیزمان صاف و یکدست کنیم و بلندترین قله دنیا رو که تنها منحصر به خودمان است را با کمترین زمان و کمترین سختی فتح کنیم و پرچم مالکیت خودت را بر فراز آن به اهتزاز دریاوریم. پس او را از صمیم قلب دوست داشته باشیم و برای سلامتی و موفقیتش دعا کنیم.

قدردانی زبانی: این جسم قلیل الجرم چه کارها که نمی‌تواند بکند. دعا کردن، تشکر کردن، حرف‌های قشنگ زدن، جلوی خانواده خود و همسر از او تعریف کردن، با لقب‌های خوب صدازدن (خانم دکتر! آقا مهندس! نابغه‌ی خانه!

از جمله کارهایی هستند که می‌شود در این پله انجام داد.

قدردانی رفتاری: لبخند زدن، هدیه‌های قشنگ خریدن، وقت و بی‌وقت احوالپرسی کردن، توجه به علایق و خواسته‌های همسر، لمس کردن و در آغوش گرفتن، چشمک زدن ... از جمله کارهای پله‌ی سوم است.

هشدار! کنایه و طعنه زدن مثل آتشی بر خرمن زندگی است.

پس اگر خطایی هم از همسرمان می‌بینیم به یاد خوبی‌هایش باشیم و خطایش را ببخشاییم.

و همیشه هوشیار و هشیار باشیم که همسر نعمتی است که خدای مهربان برای آرامش ما آن را خلق کرده است از این رو، قدر او را بدانیم که دچار سلب نعمت نشویم و چه خوش گفته‌اند:

شکر نعمت نعمت افزون کند

کفر نعمت از کفت بیرون کند

البته اینکه شاعر گفته «نعمت افزون کند» یعنی اینکه برکات و نیکی‌های همسر سه چندان می‌شود نه اینکه همسری دیگر افزون شود.

رسول خدا ﷺ خداوند، به زنی که از شوهرش سپاس‌گزاری نمی‌کند، با آنکه از شوهرش بی‌نیاز نیست، نگاه نمی‌کند.

۲۳. مَهر بدبختی

با ماه نشینی ماه شوی، با دیگ نشینی سیاه شوی.^۱

چنانچه اهل خوبی و نیکی هستیم خوشا به حالمان چراکه خانواده را سبز بخت و خوشبخت می‌کنیم و چنانچه اهل دود و دم هستیم خانواده را سیاه و ننگین می‌کنیم.

خانواده من و شما در هر جایی که قدم گذارند انگشت اشاره آدمیان به سمت آن‌ها می‌چرخد و می‌گویند این همسر یا فرزند فلان آدمی زادی است که خیلی ... است. گونه‌ای رفتار و گفتار داشته باشیم که هر جا می‌رویم همسرمان به ما ببالید و بنازد مثلاً بگوید: من همسر حاتم طائی‌ام! یا همسر رستم دستانم!

اگر همسران خوش‌رو، خوش‌رفتار و خوش‌گفتار باشند به‌عنوان خانواده محبوب و موفق شناخته می‌شوند؛ و مورد احترام و مقبولیت بیشتری در جامعه قرار می‌گیرند؛ و فرزندان آنان نیز سربلند و سرفراز می‌شوند نه سربالا و سر نشیب.

۱. دوازده هزار ضرب‌المثل فارسی، ص ۲۰۶.

امیدواریم هیچ وقت همسران عاشق از صراط مستقیم به
صراط کج نروند.

امام علی علیه السلام: مبدا خانواده‌ات به سبب تو، بدبخت‌ترین
مردمان باشند.

۲۴. خادم افتخاری خانه

کسی مرد تمام است از تمامی

کُند با خواجگی کار غلامی^۱

بهشت را با شستن چندتکه لباس و قاشق و چنگال مُفت مُفت
به دست آوریم. اگر دوست داریم تا خدای مهربان از گناهان ما
چشم‌پوشی کند؛ و یا به دنبال مَه‌ریه حورالعین بهشتی و یا به
دنبال نوشیدن شربت شهادت هستیم. بسیار راحت و آسوده با
کمک و یاری به همسرمان آن‌ها را به دست آوریم.

خیلی خسته‌ایم! حال نداریم! حداقل می‌توانیم مقداری
زبانمان را حرکت دهیم و یک «خدا قوت» به همسرمان بگوییم.
حداقل برای اینکه فرزندانمان به مادرشان و همسر آینده‌شان
خدمت کنند، دست به جارو شویم و خادم افتخاری خانه باشیم.
بله درست است که آقایان محترم نان‌آور خانه هستند و زحمات
بسیاری را تحمل می‌کنند ولی نگفتیم که چاه نفت بزنند، یا فلان

۱. شبستری، امثال و حکم دهخدا، ج ۳، ص ۱۲۱۷.

قاره را فتح کنند. فقط نیم متر سفره را، جمع کنند، دو تا بشقاب را سالم بشورند.

رسول خدا ﷺ ای علی! کسی که روگردانی و تکبر نکند در خدمت به همسرش، بدون حساب وارد بهشت می شود.

ای علی! خدمت به همسر، کفاره گناهان کبیره است و خاموش کننده آتش خشم پروردگار جبار و صِدَاق ازدواج با حورالعین و این خدمت موجب زیادی خوبی ها و علو درجات است.

ای علی! به خانواده خود خدمت نمی کند، مگر انسان راست گو، یا شهید، یا مردی که خداوند، خیر دنیا و آخرت را برای او بخواهد.

۲۵. حصار ادب

با ادب باش که سرمایه‌ی خوبان ادب است

فرق ما بین بنی آدم و حیوان ادب است

راحت روح زنان زینت مردان ادب است

آیه آیه همه جا سوره قرآن ادب است^۱

ادب و احترام محدود به دوران نامزدی نیست. بلکه شیر مردان راست‌گو در تمامی دوران زندگی به همسرشان احترام می‌گذارند و همانند دیده چشم از آن‌ها مراقبت دارند.

ادب را نباید در بیرون از خانه در جلوی چشمان درشت مردم و به خاطر حفظ آبروی آبکی باشد. بلکه در چهاردیواری خانه و در حضور خودمان از همه واجب‌تر و زیباتر است. وی را با القاب نیک و پسندیده ندا کنیم. آقای من! بانوی من! ناز گل من! بهار من! نفسم! عشقم!

اگر روزی روزگاری از میدان «صبر و حوصله» خارج شدیم.

۱. نسیم شمال.

سریعاً آن میدان را ترک کنیم و به سمت بلوار «آرامش» برانیم و بگذاریم حال و هوای خانه عوض شود و سپس با آرام و قرار بیشتری به حل مسائل پردازیم تا بتوانیم «میم» مشکلات را حذف کنیم و به شکلات برسیم و در مورد آن تا جای که آرواره‌ها توان دارند صحبت کنیم. چراکه صحبت کردن گره‌ها را باز و راه فرار از مسئله را نشان می‌دهد. البته با آرامش و خونسردی و نه با فریاد که اگر با فریاد باشد خانم‌ها صدایشان رساتر و بلندتر است.

رسول خدا ﷺ: هر کسی همسری اختیار کرد، باید او را گرمی

بدارد.

۲۶. اتاق خلوت

یکی از مهم‌ترین نیازهای زوجین، آرامش جنسی است. هر چیزی آدابی دارد و آداب جنسی بسیار مهم است. رعایت آن‌ها کمک عجیبی در سلامت جسم، روح و روان دارد.

دانستنی‌ها و مهارت‌های جنسی خود را افزایش دهیم. از یکدیگر خجالت نکشیم؛ همسران شریک همه‌ی لحظات زندگی هستند. پس در این جور جاها شرم و حیا معنی ندارد.

تا می‌توانیم با یکدیگر حرف‌های عاشقانه بزنیم و یکدیگر را تحریک کنیم و از شوخی و خوشمزگی غافل نشویم. در اتاق خلوت با همسرمان گونه‌ای دیگر رفتار و گفتار داشته باشیم و ویژه همسرمان باشیم. زمانی که با همسرمان به اتاق خلوت می‌رویم سعی کنیم با بهترین و زیباترین لباس و عطری که همسرمان می‌پسندد ظاهر شویم تا کاسه چشم همسرمان را از زیبایی‌های خودمان لبریز کنیم. با این کار مهر و دوستی سه چندان می‌شود و دیگر هیچ چشمی به دنبال هوو نمی‌گردد.

و در خارج از اتاق خلوت، لباس عفت و حیا را همانند زره

آهنین به تن بپوشیم تا از نیش و خارهای دیگران در امان بمانیم؛
و جامعه نیز از گزند آسیب‌های اخلاقی نفسِ راحتی بکشد.

امام صادق علیه السلام: بهترین زنان کسی است که چون با همسرش
خلوت کند، جامه حیا از تن به درکند و چون بپوشد و همراه او
شود، زره حیا را بر تن کن.

۲۷. اعتصاب غذا

چو پرخاش بینی، تحمل بیار

که سهلی ببندد در کارزار^۱

طبیعی است که گاهی آدمی زاد بر اساس یک سری اموری که مخالف میل بنی‌بشر هستند دچار خشم و تند خویی می‌شود و از کوره خارج و آتش خشم خود را همانند اژدهایی روانه اطرافیان می‌کند. شاید گاهی اوقات نشود جلوی خشم را گرفت و آن را مهار کرد. ولی می‌توان عزم جدی گرفت و عذرخواهی کرد.

اعتراف به اینکه من اشتباه کرده‌ام. من را ببخشا^۲. همانند یک لیوان آب تگری سرد بر آتش بی‌رحم خشم است. در عذرخواهی کردن اهل شهامت و شجاعت باشیم و یک‌دنده و سَمج تا رضایت و خشنودی همسر خویش را به دست آوریم.

به قول بهلول عاشق: اعتصاب غذا کنیم، لب به هیچ چیز نزنیم،

۱. سعدی.

۲. ببخشا؛ یعنی من را عفو کن. ببخشید؛ یعنی به من چیزی بده. از این رو جمله

«خدایا من را ببخشا» صحیح است.

بگذاریم هیکل ما از همینی هم که هست بدتر شود. تا همسرمان بفهمد که ما عاشق، شیفته و شیدای او هستیم. شکستن اعتصاب = رضایت همسر

امام صادق علیه السلام: بهترین زنان شما زنی است که اگر غصب کرد یا شوهر از وی غضبناک شد، به شوهرش بگوید: خواب به چشمان من نمی‌آید مگر این که تو از من راضی شوی.

۲۸. کفهی ترازو

کفهی ترازوی همسر دوستی با ایمان به خدا بالاتر می‌رود. هر کس ایمان بالاتری دارد یقیناً به همسر خویش مهر و محبت بیشتری می‌ورزد. با بالا رفتن درجات ایمان شخص درک می‌کند که با محبت به همسر و یاری وی می‌تواند به بهشت برسد.

زمانی که همسر، ایمان به قبر و قیامت داشته باشد و کارهای عبادی را به‌خوبی انجام دهد یقیناً چنین همسری از وظایف همسرمداری خویش آگاه است و برای رضایت خدای مهربان، خود را موظف به انجام آن وظیفه‌ها می‌داند و از آن چشم‌پوشی نمی‌کند. همان‌گونه که عبادت خدای مهربان را به دیده چشم می‌گذارد، احترام به حقوق همسر را نیز به دیده چشم می‌گذارد و به آن پای بند است.

البته آقایان اشتباه نکنند که اگر شایسته باشند همین یک همسر برای سعادت و نیک بختی کافی است. یک‌وقت سراغ دومی‌اش نروند که آه و ناله‌ی مادرزن و همسرشان دامنشان را فرامی‌گیرد؛ و آن‌وقت به قول مثل معروف شلوارشان که دو نیم

می‌شود که هیچ، خودشان نیز به دو قسمت مساوی تقسیم
می‌شوند.

رسول خدا ﷺ: هنگامی که بنده ایمانش زیاد شود، محبتش
به زنان افزون می‌گردد.

۲۹. شفاعت همسر

بانوان محترم تا زمانی که در این دنیا در حال نفس کشیدن هستید لطف کنید و از فرصت استفاده لازم را ببرند و امضای برگه شفاعت همسرشان را دودستی بیاورند. چرا که پروردگار عالم در روز حساب و کتاب نگاهی به رضایت شوهرشان می‌اندازد و آن را در جمع‌بندی به حساب می‌آورد. برای گرفتن رضایت‌نامه شوهر اولاً باید مراقب باشند تا خدشه‌ی به قلب شجاع و مهربان شوهر وارد نشود. ثانیاً با بلبل‌زبانی، ناز و عشوه، فدات بشم عزیزم، تو چقدر شجاعی، تو چقدر آقایی... دل او را براباید.

بانوان گرامی سعی کنید سریع‌تر رضایت شوهر را بگیرید و با خاطری راحت راهی عالمی دیگری شوند؛ و مطمئن باشند که آقایان وفادار همیشه و هم‌جا به یاد آنان هستند. به امید دیدار! و خدا نگه‌دارتان!

آقایان نیز این را بدانند که خانم‌ها پوست‌کلفت‌تر از این حرف‌ها هستند و تا شوهرشان را کفن و دفن نکنند و حلوایش را نپزند و نخورند خودشان راهی عالم دیگر نمی‌شوند. دلتان قُرس باد.

امام باقر علیه السلام: برای زن، هیچ شفيعی نزد پروردگارش کارسازتر از رضایت شوهرش نیست.

۳۰. نیم من باش!

آقایان سلطان خانه، فاتح بزرگ اسکندر خان، دانشمند شرق و غرب ارسطاطالیوس، ولی هر چه هستند گریز و گزیری^۱ نیست به اینجا که می‌رسند باید کوتاه بیایند و خود را از اسب حق و حکومت پایین اندازند. چراکه زن حق مهربانی و انس با وی دارد؛ و اوست که همسر را به آرامش و آسایش می‌رساند.

به حلقه‌ی گوش خود آویزان کنیم که فطرت بنی‌بشر نیاز به آرامش دارد و این خانم گُلی است که می‌تواند آقا را در رسیدن به این آرامش یاری دهد. پس مهربان و مهرورز باشیم. همیشه و همواره با او چون یک باغبان باشیم. همان‌گونه که باغبان از طراوت گل‌هایش خوش‌حال و خُرسند می‌شود و به آن‌ها رسیدگی می‌کند. اگر آقایان هم به همسرشان توجه داشته باشند وی نیز با طراوت و شاداب می‌شود و خود آقایان از وجودش منفعت و سود خواهند بُرد و او هم از شما خوشنود خواهد بود.

۱. گریز؛ راه فرار. گزیر؛ چاره.

وقتی که پای حرف‌های بزرگ‌ترها می‌نشینیم چیزهایی می‌گویند که باید با طلا نوشت.

مَثَلِ بامزه‌ای دارند که «اگر اون یک من^۱ است تو نیم من باش»؛ یعنی اگر با هم قهر و دعوا کردید تو کوتاه بیا و بگذار داستان ختم به خیر شود؛ و با یک گذشت ساده می‌توانیم سلطان و فرمانروای قلب همسر شویم.

امام سجاد علیه السلام: در معاشرت با او خوش رفتاری و رفق پیشه کن اگرچه حق تو بر زن سخت‌تر و رعایت محبوب و مکروه تو بر او لازم است ولی زن حق مهربانی و انس بر تو دارد و جایگاه آرامش و آسایش، غریزهایی است که گریزی از انجام آن نیست و این حق بزرگی است.

۱. من: واحد اندازه‌گیری؛ معادل ۳ کیلو است.

۳۱. همسر اتوکشیده

تن تو، جامه‌ی جان است ای دوست!

ولی وقتی که پاکیزه است نیکوست^۱

لطفاً کمی اتوکشیده و صیقلی و پاکیزه باشیم. آبروی خودمان که هیچ، حداقل برای عفت و پاک‌دامنی همسرمان اهل نظافت و نظم باشیم. همان‌گونه که حدقه‌ی چشم‌های آقایان به سمت زیبایی گرایش دارد و خواهان آن است. چشم‌های بانوان نیز به دنبال مردی تمیز و گُل و گُلاب می‌گردد.

جذابیت ظاهری را نمی‌شود از رابطه آدم‌ها فاکتور گرفت. به‌خصوص وقتی قرار است این جذابیت بین دو همسر به عنوان یک عامل مهم در جلب و جذب محبت عمل کند. ذوق و سلیقه همسران را در انتخاب نوع عطر و لباس جویا شویم و تا جایی که ممکن است آن را به دیده چشم بگذاریم. چراکه خوش تیپی علاوه بر اینکه نشان از سلیقه و شخصیت خودمان است. به آرامش

۱. پوریای ولی، امثال و حکم دهخدا، ج ۱، ص ۵۵۲.

همسر نیز کمک می‌کند. البته صد هزار مرتبه شکر که خانم‌ها ذاتاً دنبال خوش تیپی هستند؛ و نیازی به تشویق به آن ندارند. بیشتر خطاب به آقایان محترم است که اگر خجالت نمی‌کشیدند با همین زیرشلواری چهارخانه، پای بدون جوراب و تنی پُر از عرق همه‌ی جای جهان را فتح می‌کردند.

به قول بهلول عاشق: با دو بال خوش تیپی و خوش‌زبانی به رُوی خوشبختی خوش آمد بگوئیم.

امام باقر علیه السلام: همان‌طور که شوهران دوست دارند زن خود را زینت شده ببینند، زنان نیز دوست دارند شوهر خود را آراسته ببینند.

۳۲. به بهانه‌ی بودن

هر چه از دوست می‌رسد خوب است

گر همه سنگ و گر همه چوب است^۱

گاهی چشم همسر به دستان پُرمهر و پُرتلاش همسرش
دوخته است؛ و انتظار هدیه‌ای غافلگیرانه را دارد.

برای اینکه پیچ و مهرهای زندگی را محکم و از شل شدن
آنها پیشگیری کنیم هدیه دادن را فرا گربه (فراموش) نکنیم.
هدیه دادن بهترین درمان کدورت‌ها و کینه‌ها است و بهترین
حلوایی است که می‌تواند دهان را شیرین کند. برخی گمان دارند
هدیه باید دهان پُرکن باشد و چشم را از حدقه بیرون آورد. هدیه
باید خلاقانه و غافلگیرانه و بدون مناسبت باشد. می‌توانیم با دستان
هنرمند خویش نقاشی از خودمان و همسرمان بکشیم و آن را آویز
یخچال کنیم و یا در کیف اش بگذاریم. حتی سفر کوتاه رفتن با
همسر هم می‌تواند یک هدیه باشد. البته اگر با خوش‌رویی و

۱. دوازده هزار ضرب‌المثل فارسی، ص ۹۸۴.

عاشقانه باشد.

و چنانچه جییمان سوراخ است؛ و هشتمان گرو نه است. می‌توانیم از نعمت خوش زبانی بهره ببریم و آن‌چنان کلمات شیرین بر زبان کوچکمان در توصیف همسر بیان کنیم که به صدها هدیه بچربد و بدرخشد.

رسول خدا ﷺ: زمانی که یکی از شما به سفر رفت هنگام بازگشت، برای خانواده‌اش هدیه و سوغات بیاورد و به اهلش، (خانواده) اگرچه یک سنگ پیشکش دهد.

۳۳. پوست کلفت یا نازک؟

بخش و بخور تا توانی — درم

که جز این دگر جمله درد است و غم^۱

وقتی وارد خانه می‌شویم باید از عالم و آدم آزاد باشیم. غم و غصه‌ها را از تن بیرون آوریم و لباس گرم و صمیمی همسرداری را به تن کنیم. آدمی زاد هم با چلوکباب سیر می‌شود و هم با نان‌ونمک اما محبت و سازگاری که نباشد جایش را هیچ وعده و وعیدهای پُر نمی‌کند.

سازگاری مرغ و خروس تا به هنگامی است که بین آن‌ها خوش خلقی و خوش‌رویی باشد. برای این که رابطه ما با همسرمان از سازگاری و جوشکاری بهتر برخوردار باشد باید اخلاق و رفتار نیک را فرا گریه نکنیم، همانند خروس که نوکِ بخشش، دارد و سهمیه‌ی خود را به مرغ جان می‌دهد. آقایان جان برکف! نیز دستِ بخشش داشته باشند و برای رفاه و آسایش همسر عزیزتر

۱. فردوسی.

از جان تا جایی که دست مبارک به لقمه حلال می‌رسد خرج کنند؛ و به محیط فیزیکی و معنوی خانه گرمی و صفا ببخشند. اگرچه برخی مردها پوست‌کلفت هستند و با سختی‌های روزگار نرمش می‌کنند ولیکن باید حساب خانم‌ها را جدا کرد و گاهی نیز از سهم خود گذشت و به آسایش آنان افزود. و به قول بهلول عاشق: گاهی همسر نیاز به بخشش مادی و پول‌وپله ندارد بلکه نیاز به شیفتگی و شیدایی، نیاز به همدوش و هم‌صحبت، نیاز به اخلاق شیرین و نمکین دارد.

امام صادق علیه السلام: شوهر در روابط با همسرش از سه چیز بی‌نیاز نیست:

۱. سازگاری تا در پرتو آن موافقت؛ سازش و محبت و علاقه
۲. دست آورد. خوش‌رفتاری با او
۳. با آراستن ظاهر و توسعه در زندگی دل او را به دست آورد.

۳۴. کبوتر سفید

لطفاً در حضور و غیاب همسر مانند کبوتر سفید یکرنگ و در دل‌نوازی و ابراز عشق از همسر مانند مرغ‌های عشق رنگارنگ باشیم.

یکرنگ بودن و کارها را از روی صداقت و راستی انجام دادن، به اعتماد و محبت همسر می‌افزاید. در ابراز عشق و علاقه راه‌های زیادی را برویم از زبانی تا قلبی و عملی. دکتر جراح باشیم و هر کینه و کدورتی که پیش می‌آید سریعاً آن را موشکافی کنیم و عوامل آن را برطرف کنیم؛ و نگذاریم در روح و جسم زندگی لنگر بیندازد.

زن و شوهر باید همانند آئینه صداقت و راستی داشته باشند و به قول برخی از اندیش ورزان می‌توانیم از آئینه ۲۲ درس آموخت:

آینه عیب را می‌گوید. موبه‌مو می‌گوید. با وضوح تمام می‌گوید نه با کنایه و ابهام. بی‌صدا می‌گوید. عیب را بی‌غرض می‌بیند و می‌گوید.

خوب و بد را باهم می‌گوید محسوسات را می‌گوید (آنچه را دیده می‌گوید) عیب‌نمایی آینه از روی خیرخواهی است نه به هدف تنقیص و ضربه زدن.

در گفتن خجالت نمی‌کشد. عیب را که دید در حافظه نگه نداشته فراموش می‌کند تا مگر دوباره ببیند.

به همه یکسان می‌گوید. هر بیشتر نزدیک شوی بهتر می‌گوید حال را می‌گوید نه گذشته یا آینده. آشکار و واضح می‌بیند (برای دیدن من کنجکاوی نمی‌کند)

شرط دیدنش صافی صداقت است. همه وقت می‌گوید. همه را می‌بیند دوست و دشمن. یقین‌ترین چیزها را می‌گوید از نشان دادن خسته نمی‌شود.

هیچ کس از آئینه آزرده نمی‌شود. کمک به اصلاح می‌کند. اگر شکسته شد باز نشان می‌دهد.^۱

^۱. به نقل از مرحوم حسن عرفان.

امام صادق علیه السلام: زن در روابط خود با شوهر سازگارش ناگزیر بر رعایت سه چیز است: ۱. یکرنگی تا همیشه و در همه حال خاطرش را به خود آسوده سازد. ۲. مراقبت از او و زندگی اش تا اگر گاهی خطایی از او سر زد درباره اش دلسوزی کند و با او مهربان باشد. ۳. اظهار عشق به او، با خوش‌زبانی و دلبری و سر و وضع مناسب و خوشایند در نظر او.

۳۵. بلبل خوش سخن

به شیرین‌زبانی و لطف و خوشی

توانی که پیلی، به مویی کشی^۱

اگر دنبال سحر و جادو کردن همسر هستیم کافی است
خوش سخن و خوش لهجه باشیم. با کلمات عاشقانه و عزیزم
عزیزم! مانند یک بلبل آوازخوان خوش بخوانیم و خوش بنوازیم و
به زندگی خود شادی و طراوت بدهیم. اگر همسرمان
گوش‌به‌فرمان ما نیست غصه نخوریم بلکه با جملات مثبت و
انرژی‌زا او را در بند مهر و محبت آوریم.

از محبت تلخ‌ها شیرین شود

از محبت مس‌ها زرین شود

از محبت دُردها صافی شود

از محبت دَردها شافی شود

از محبت مرده زنده می‌کنند

از محبت شاه بنده می‌کنند

۱. گلستان، باب قناعت، حکایت ۲۷.

از محبت سقم^۱ صحت می شود
 از محبت قهر رحمت می شود
 از محبت خارها گل می شود
 از محبت سرکه ها مل می شود
 از محبت سجن^۲ گلشن می شود
 بی محبت روضه^۳ گلخن^۴
 از محبت نار^۵ نوری می شود
 وز محبت دیو حوری می شود
 از محبت سنگ روغن می شود
 بی محبت موم آهن می شود
 از محبت نیش نوشی می شود
 وز محبت شیر موشی می شود

۱. بیماری.

۲. زندان.

۳. باغ.

۴. جای انداختن زباله.

۵. آتش.

از محبت منفی مثبت می شود

وز محبت قلبها یکسان شود

هندوانه زیر بغل گذاشتن هم هنر می خواهد و هم تأثیر
شگفتی در اطرافیان دارد. در توصیف همسرمان شعر و غزل
بسراییم هرروز با لقبی نیک و تازه او را صدا زنیم. هیچ گاه
خشک و خالی با او صحبت نکنیم تا می توانیم به دنبال هر اسمی،
صفتی زیبا بیاوریم. همسر دلنوازم، بانوی خوشگلم، آقای جیگرم،
قند عسلم. بلبل زیبای من، نَفَسَم، قربان چشم های قشنگت. فدای
تارهای مویت... دایره لغات کلمات مثبت را با تکرار و به کار بستن
آن ها افزایش دهیم تا مزه صفا و صمیمیت را بچشیم.

امام علی علیه السلام: با همسر خود خوش سخن باش تا زندگی ات صفا

یابد.

۳۶. جاروبرقی نباش!

لقمه‌ای غذا هرچند کوچک به دهان همسر بگذاریم. تا طعم لذیذ غذا همراه با دستان پُر مهر و صفای همسر در زیر دندان‌های آسیایش قرار گیرد و از حلقوم نازنیش پایین رود تا خستگی پختن غذا از تنش بیرون رود. به یاد داشته باشیم که این لقمه‌ای که می‌خواهیم همه‌اش را ببلعیم همسر دلسوز ما از صبح تا حالا دورش گشته که این‌گونه خوش مزه و خوش طعم شده.

به قول بهلول عاشق: بنشینم، لبخند بزنی. ریزریز بخوریم. به‌به و چهچه کنیم. مگر نمی‌دانیم آن لحظاتی را که سر سفره نشستیم به حساب عمر نمی‌نویسند. حالا این وسط هم لقمه‌ای به دهان مبارک کدبانو بگذاریم آجرهای خانه‌ی بهشتی خودمان را محکم‌تر کرده‌ایم.

توصیه اکید مادر بزرگ‌های باتجربه بر این است که باهم غذا بخورید ولی در یک ظرف نخورید.

زوجین شیفته، اوایل زندگی (دوران نامزدی) خیلی عشقولانه با هم در یک ظرف غذا می‌خورند و اغلب خانم‌های خجالتی،

گرسنه و با شکمی غار غار کنان و از روی ناچاری از سفره غذا دست می‌کشند چراکه برخی شیر مردان همانند تراکتور سفره را شخم و سپس در کمتر از چند صدم ثانیه آن را پاک‌سازی می‌کنند. از این‌رو همان لقمه گذاشتن هم لذت و محبت بیشتری دارد و هم اینکه دیگر با شکم خالی از سفره دست نمی‌کشند.

رسول خدا ﷺ: مرد در برابر لقمه‌ای که در دهان زنش می‌گذارد پاداش می‌برد.

۳۷. زن ارزشمند

خانم محترمی که سه ضلع مثلث زندگی (شوهرداری، خانه‌داری، بچه‌داری) را به عهده دارد. چه عنوان مسؤولیتی به او بدهیم خوب است؟ وزیر؟ رئیس‌جمهور؟ پادشاه؟ بانوی نمونه با سه مسؤولیت مهم و ظریف واقعاً ارزش هزار مرد را دارد. چراکه به‌تمامی زوایای این مثلث مدیریت دارد و شب و روز در این راه گام برمی‌دارد و از آن‌ها مراقبت می‌کند. برخی آقایان محترم اگر بخواهند یک قواره لباس بچه را بشورند، یا غذایی را آماده کنند، یا چند صدم ثانیه بچه را نگاه‌دارند زمین، زمان و زیرزمین را به هم می‌دوزند و عرش را به فرش می‌رسانند.

اما یک خانم شایسته بهتر و ارزشمندتر از هزار مرد ناشایست است. خانمی شایسته است که با همسرش خوش‌رو، خوش‌منش و خوش‌گفتار باشد؛ و از همین دست‌زن‌های شایسته هستند که فرزندان نیکو و صالح تربیت می‌شوند؛ و مایه سرفرازی خود، خانواده و جامعه‌اند؛ و از همین دست‌زن‌های شایسته هستند که مردان را به قله‌های موفقیت و پیروزی می‌رسانند.

به قول بهلول عاشق: هزاران درود و آفرین بر چنین شایسته
زنان باد.

رسول خدا ﷺ: یک زن شایسته بهتر از هزار مرد ناشایست
است.

۳۸. و همین لباس زیباست نشان آدمیت

خانم آن نیست که جانانه و دلبر باشد

خانم آن است که باب دل شوهر باشد^۱

نیکوست در انتخاب همسر دو چشم دیگر قرض گرفت و با چشم عقل و دل به وی نگریست. نه با چشم کله.

همان‌گونه که برای خریدن قطعه‌ای طلا از صدوبیست جا سؤال می‌کنیم که تو زرد از کار در نیاید. در انتخاب همدم و همراز زندگی نیز ذره‌بینی نگاه کنیم و وسواس به خرج دهیم؛ زیرا انتخاب همسر علاوه بر اینکه نشان سلیقه است نشان شخصیت انسان نیز هست؛ و ترجیحاً اخلاقش را بر پری چهره بودنش بچربانیم. البته زیاد هم نباید مته به خشاش گذاشت چراکه خودمان نیز تخم دو زرده‌ای نیستیم؛ و عیب‌ها و کاستی‌هایی داریم؛ و چه خوب است هنگامی که همسر را انتخاب کردیم و آب از آسیاب گذشت چشم عقل را از حدقه بیرون آوریم و با چشم

^۱. ملک الشعراء بهار.

عاطفه و محبت به وی بنگریم.

به باید داشته باشیم: همسر خوب و شایسته می تواند آدمی را به قله قاف پرواز دهد و با کمک او به آسایش و آرامشی که انتظار داریم برسیم و همسر ناشایست خیمه زندگی را در عمق دره هلاک در بین هزاران فکرهای منفی و خوار و خاشاک می زند که بر انسان چاره را ناچار می کند.

امام صادق علیه السلام: همانا زن گردن بند است؛ پس بنگر که چه گردنبندی به گردن می افکنی. برای زن ارزش و بهایی نمی توان تعیین کرد، نه برای خوب آن ها و نه برای بدشان. زن خوب، ارزشش طلا و نقره نیست، بلکه از طلا و نقره هم بهتر و ارزشمندتر است و زن بد، ارزشش خاک نیست، بلکه خاک از او ارزشمندتر است.

۳۹. هزار صفر بدون عدد

اگر حَنْظَلُ خوری از دست خوشخوی

به از شیرینی از دست تُرَشُروی^۱

همسر بداخلاق، همانندترشی است که سیر آن اضافه بر مازاد است و چنان بوی ناخوشی از آن به فضا پخش است که همسرش که هیچ، حتی پشه‌های مالاریا هم جرات نزدیک شدن به او را ندارند. همسری که اخلاق خوبی ندارد. خانواده از وی خسته شده و هیچ احساس خوشی نسبت به او ندارند.

بیدارباشیم! که چاره کار در دستان توانا و زبان شیرین ما است. زبانمان را به جملات مثبت و پرانرژی عادت دهیم. قدردانی و سلام کردن کوچک‌ترین واژه‌ها و عالی‌ترین بمب‌های انرژی‌زا هستند. اگر همسرمان تُرش روی است در عوض ما شیرین‌زبان و پُرَنَمک باشیم و با زیبا سخن گفتن، تعریف و تمجید از توانایی‌های او، هدیه دادن، در آغوش گرفتن و نوازش کردن از تُرش شدن

۱. حنظل: هندوانه ابوچهل، گیاهی بسیار تلخ. گلستان، باب سوم، حکایت ۹.

بیشتر آن جیگر گوشه جلوگیری کنیم. اگر خانه از وسایل پُر زَرَق و بَرَق و اگر یخچال پُر از اطعمه و اشربه عجیب و غریب باشد و اگر دست همسر را از مچ تا کتف غرق طلا کنیم؛

و لکن اگر خوش اخلاق و خوش زبان نباشیم تمام وجودمان به پَرِ کاهی نمی‌ارزد. حکایت همان هزاران صفری است که تا عدد کنارش نباشد ارزش پیدا نمی‌کند. اگر برای تُرش بودن دلیلی داریم به فکر چاره و راه حل باشیم؛ و اگر گمان می‌کنیم بد اخلاقی خوب است پس توی محیط کار و با دوستان بد اخلاق و پسته دهن بسته باشیم تا ببینیم دیگران با ما چه معامله‌ای می‌کنند؟

امام علی علیه السلام: کسی که بد اخلاق است، خانواده‌اش از او خسته و بیزار می‌شوند.

۴۰. پلی به سوی بهشت

از خانه و ماشین گرفته تا قابلمه نسوز و کفش‌های قشنگ همگی این‌ها چه خواهی‌نخواهی پس از این‌که روح عزیز ما از جان‌گران مایه رها شد از آن دیگری می‌شود؛ و آدمی تنها می‌ماند. ولی همسران خوش‌فکر، متحد و زیرک با بالا بردن سطح دانش و اخلاق و ادب این جاده عشق و محبت را به آن طرف قبر؛ بهشت وصل می‌کنند و حتی در بهشت نیز یکدیگر را رها نمی‌کنند.

خوشا آنان که دائم به فکر بالا بردن ادب و فرهنگ خانواده هستند. همسر مهربانی که برای عشقش چند دست لباس و کفش تهیه می‌کند می‌داند اگر بخواهد در بهشت با همسرش نه با حورالعین دیگری باشد باید به سطح ادب و دانش خود و خانواده بیفزاید. دانشی به حال ما مفید است که به ادب ما نیز بیفزاید و پیچ و مهره رابطه‌ی بین اعضای خانواده را محکم‌تر کند.

و هیچ‌چیز به‌اندازه ورق زدن کتاب به دل آدمی نمی‌چسبد. وقتی کتاب باز باشیم هم بار علمی خودمان را بسته‌ایم و هم بچه‌هایمان کتاب‌خوان می‌شوند و آدمی زاد وقتی فکرش مشغول

مطالعه باشد از مشکلات و تلخی‌ها و غصه‌ها فاصله می‌گیرد و کمتر در معرض فرسودگی روحی و آلزایمر و هزاران کوفت و زهرمار دیگر قرار می‌گیرد.

امام صادق علیه السلام: بنده مؤمن، پیوسته برای خانواده‌اش دانش و تربیت نیکو به ارث می‌نهد تا این که همه آن‌ها را وارد بهشت کند.

شکر که این نامه به‌عنوان رسید
پیشتر از عمر به پایان رسید^۱

^۱. نظامی. خمسه، مخزن الاسرار.

منبع احاديث

١. امام على عليه السلام مَنْ لَمْ يَتَعَاوَلْ وَلَا يَغُضَّ [لَا يَتَقَاضِ] عَنْ كَثِيرٍ مِنَ الْأُمُورِ تَنَعَّصَتْ عَيْشَتُهُ^١.
٢. رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم قَوْلُ الرَّجُلِ لِلْمَرْأَةِ: إِنِّي أَحْبَبْتُكَ، لَا يَذْهَبُ مِنْ قَلْبِهَا أَبَدًا^٢.
٣. امام صادق عليه السلام إِنَّ الْمَرْءَ يَحْتَاجُ فِي مَنْزِلِهِ وَعِيَالِهِ إِلَى ثَلَاثِ خِلالٍ يَتَكَلَّفُهَا وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِي طَبَعِهِ ذَلِكَ مُعَاشَرَةً جَمِيلَةً وَسَعَةً بِتَقْدِيرٍ وَغَيْرَةً بِتَحْصُنٍ^٣.
٤. امام على عليه السلام جِهَادُ الْمَرْأَةِ حُسْنُ التَّبَعْلِ^٤.
٥. رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم لَوْ أَنَّ جَمِيعَ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ ذَهَبٍ وَ فِضَّةٍ حَمَلْتُهُ الْمَرْأَةُ إِلَى بَيْتِ زَوْجِهَا ثُمَّ ضَرَبَتْ عَلَى رَأْسِ

١. تصنيف غرر الحكم و درر الكلم، ح ١٠٣٧٥.

٢. الكافي، ج ٥، ص ٥٦٩.

٣. تحف العقول، ص ٣٢٢.

٤. الكافي، ج ٥، ص ٩.

زَوْجِهَا يَوْمًا مِنَ الْأَيَّامِ تَقُولُ مَنْ أَنْتِ إِنَّمَا الْمَالُ مَالِي حَبِطَ
عَمَلُهَا وَلَوْ كَانَتْ مِنْ أَعْبِدِ النَّاسِ إِلَّا أَنْ تَتُوبَ وَتَرْجِعَ وَتَعْتَدِرَ
إِلَى زَوْجِهَا^١.

٦. امام كاظم عليه السلام سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ الْأَوَّلَ عليه السلام عَنِ النَّفَقَةِ عَلَى

الْعِيَالِ فَقَالَ مَا بَيْنَ الْمَكْرُوهَيْنِ الْإِسْرَافِ وَالْإِقْتَارِ^٢.

٧. امام صادق عليه السلام سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنِ قَوْلِ اللَّهِ

تَعَالَى «قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ»^٣

فَقُلْتُ هَذِهِ نَفْسِي أَقِيهَا فَكَيْفَ أَقِي أَهْلِي فَقَالَ تَأْمُرُهُمْ بِمَا أَمَرَ

اللَّهُ بِهِ وَتَنْهَاهُمْ عَمَّا نَهَاهُمْ اللَّهُ عَنْهُ فَإِنْ أَطَاعُوكَ كُنْتَ قَدْ وَقَيْتَهُمْ

وَإِنْ عَصَوْكَ كُنْتَ قَدْ فَضَيْتَ مَا كَانَ عَلَيْكَ^٤.

١. مكارم الاخلاق، ص ٢٠٢.

٢. الكافي، ج ٤، ص ٥٥.

٣. سوره مبارکه، تحریم، آیه ٦.

٤. الزهد، ص ١٧.

٨. امام علي عليه السلام أَطِيبُ الْعَيْشِ الْقَنَاعَةُ^١.
٩. امام كاظم عليه السلام يَنْبَغِي لِلرَّجُلِ أَنْ يُوَسَّعَ عَلَى عِيَالِهِ كَيْلًا يَتَمَنُّوا مَوْتَهُ وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ « وَ يُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مَسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا »^٢ قَالَ الْأَسِيرُ عِيَالُ الرَّجُلِ يَنْبَغِي لِلرَّجُلِ إِذَا زِيدَ فِي النُّعْمَةِ أَنْ يَزِيدَ أُسْرَاءَهُ فِي السَّعَةِ عَلَيْهِمْ^٣.
١٠. رسول خدا صلى الله عليه وآله جُلُوسُ الْمَرْءِ عِنْدَ عِيَالِهِ أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ اعْتِكَافٍ فِي مَسْجِدِي هَذَا^٤.
١١. امام صادق عليه السلام أَيُّمَا امْرَأَةٍ قَالَتْ لِرَوْجِهَا مَا رَأَيْتُ قَطُّ مِنْ وَجْهِكَ خَيْرًا فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهَا^٥.
١٢. امام علي عليه السلام إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ مَنْزِلَهُ فَلْيَسَلِّمْ عَلَى أَهْلِهِ

١. غُرَّرَ الْحِكْمِ وَ ذُرُرُ الْكَلِمِ، ح ٨٩٨٢.

٢. سوره مبارکه انسان، آیه ٨.

٣. الكافي، ج ٤، ص ١١، ح ٣.

٤. مجموعه ورام، ج ٢، ص ١٢٢.

٥. كتاب من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص ٤٤٠، ح ٤٥٢٤.

يَقُولُ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ^١.

١٣. رسول خدا ﷺ حَقُّ الرَّجُلِ عَلَى الْمَرْأَةِ إِنَارَةُ السَّرَاجِ وَ

إِصْلَاحُ الطَّعَامِ وَأَنْ تَسْتَقْبِلَهُ عِنْدَ بَابِ بَيْتِهَا فَتُرْحَبَ بِهِ^٢.

١٤ امام علي ؑ... فَإِنَّ الْمَرْأَةَ رَيْحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ...^٣

١٥ امام علي ؑ سَلَامَةُ الْعَيْشِ فِي الْمُدَارَاةِ^٤.

١٦ امام صادق ؑ مَنْ حَسَنَ بَرُّهُ بِأَهْلِ بَيْتِهِ مُدَّ لَهُ فِي عُمُرِهِ^٥.

١٧ امام علي ؑ فَوَاللَّهِ مَا أَغْضَبْتُهَا وَلَا أَكْرَهْتُهَا عَلَى أَمْرٍ

حَتَّى قَبَضَهَا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ وَلَا أَغْضَبْتَنِي وَلَا عَصَتْ لِي

أَمْرًا وَ لَقَدْ كُنْتُ أَنْظُرُ إِلَيْهَا فَتَنْكَشِفُ عَنِّي الْهُمُومُ وَ الْأَحْزَانُ^٦.

١. الخصال، صفات چهارصدگانه.

٢. مستدرک الوسائل، ج ١٤، ح ١٦٦٣١.

٣. الکافی، ج ٥، ص ٥١٠.

٤. تصنیف غرر الحکم و ذرر الکلم، ح ١٠١٨١.

٥. الکافی، ج ٢، ص ١٠٥.

٦. بحار الانوار، ج ٤٣، ص ١٣٤.

١٨. امام باقر عليه السلام إِنَّ فَاطِمَةَ عليها السلام ضَمِنَتْ لِعَلِيِّ عليه السلام عَمَلَ الْبَيْتِ
وَالْعَجِينَ وَالْحُبْزَ وَقَمَّ الْبَيْتِ وَضَمِنَ لَهَا عَلِيُّ عليه السلام مَا كَانَ
خَلْفَ الْبَابِ نَقْلَ الْحَطَبِ وَأَنْ يَجِيءَ بِالطَّعَامِ.^١

١٩. امام صادق عليه السلام مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ
حُبُّ النِّسَاءِ.^٢

٢٠. رسول خدا صلى الله عليه وآله إِذَا أَنْفَقَ الْمُسْلِمُ عَلَى أَهْلِهِ نَفَقَةً، وَهُوَ
يَحْتَسِبُهَا، كَانَتْ لَهُ صَدَقَةً.^٣

٢١. رسول خدا صلى الله عليه وآله لَا يَحِلُّ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تُكَلِّفَ زَوْجَهَا فَوْقَ
طَاقَتِهِ وَلَا تَشْكُوهُ إِلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا قَرِيبٍ وَ
لَا بَعِيدٍ.^٤

٢٢. رسول خدا صلى الله عليه وآله لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى إِمْرَأَةٍ لَا تَشْكُرُ لِرِزْقِهَا وَ

١. بحار الانوار، ج ١٤، ص ١٩٧.

٢. الكافي، ج ٥، ص ٣٢٠.

٣. الامالي (طوسي)، ص ٣٨٣، ح ٨٢٨.

٤. مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ٢٤٢، ح ١٦٦٠٤.

هِيَ لَا تَسْتَغْنِي عَنْهُ^١.

٢٣. امام على عليه السلام لَا يَكُنْ أَهْلَكَ أَشَقَى الْخَلْقِ بِكَ^٢.

٢٤. رسول خدا صلى الله عليه وآله يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ مَنْ لَمْ يَأْنَفْ مِنْ خِدْمَةِ الْعِيَالِ

دَخَلَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ؛

يَا عَلِيُّ خِدْمَةُ الْعِيَالِ كَفَّارَةٌ لِلْكَبَائِرِ وَيُطْفِئُ غَضَبَ الرَّبِّ وَ

مُهَوِّرُ حُورِ الْعَيْنِ وَيَزِيدُ فِي الْحَسَنَاتِ وَالذَّرَجَاتِ؛

يَا عَلِيُّ لَا يَخْدُمُ الْعِيَالِ إِلَّا صَدِيقٌ أَوْ شَهِيدٌ أَوْ رَجُلٌ يُرِيدُ

اللَّهُ بِهِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ^٣.

٢٥. رسول خدا صلى الله عليه وآله مَنْ اتَّخَذَ زَوْجَةً فَلْيَكْرِمْهَا؛

٢٦. امام صادق عليه السلام خَيْرُ نِسَائِكُمُ الَّتِي إِذَا خَلَتْ مَعَ زَوْجِهَا

^١ تحكيم خانواده، ص ٤٤٠، ح ٦٥٨.

^٢ نهج البلاغه، نامه، ٣١.

^٣ بحار الانوار، ج ١٠٤، ص ١٣٢.

^٤ مُستدرک الوسائل، ج ١، ح ١٠٢٣.

خَلَعَتْ لَهُ دِرْعَ الْحَيَاءِ وَإِذَا لَبِسَتْ لَبِسَتْ مَعَهُ دِرْعَ الْحَيَاءِ.^١
 ٢٧. امام صادق عليه السلام خَيْرُ نِسَائِكُمُ الَّتِي إِنْ غَضِبْتَ أَوْ أَغْضَبْتَ
 قَالَتْ لِرَوْجِهَا يَدِي فِي يَدِكَ لَا أَكْتَحِلُ بِغُمُضٍ حَتَّى تَرْضَى
 عَنِّي.^٢

٢٨. رسول خدا صلی الله علیه و آله كَلَّمَا أزدَادَ الْعَبْدُ إيمَانًا أزدَادَ حُبًّا
 لِلنِّسَاءِ.^٣

٢٩. امام باقر عليه السلام لَا شَفِيعَ لِلْمَرْأَةِ أَنْجَحَ عِنْدَ رَبِّهَا مِنْ رِضَا
 زَوْجِهَا.^٤

٣٠. امام سجاد عليه السلام يُكْرِمَهَا وَيَرْفُقُ بِهَا وَإِنْ كَانَ حَقُّكَ عَلَيْهَا
 أَغْلَظَ وَ طَاعَتُكَ بِهَا أَلْزَمَ فِيمَا أَحْبَبْتَ وَ كَرِهْتَ مَا لَمْ تَكُنْ
 مَعْصِيَةً فَإِنَّ لَهَا حَقَّ الرَّحْمَةِ وَ الْمُؤَانَسَةِ وَ مَوْضِعُ السُّكُونِ إِلَيْهَا

١. الكافي، ج ٥، ص ٣٢٤.

٢. كتاب مَنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه، ج ٣، ص ٣٨٩.

٣. بحار الانوار، ج ١٠٠، ص ٢٢٨، ح ٢٨.

٤. الخصال، باب هفتادگانه، ح ١٢.

قَضَاءُ اللَّذَّةِ الَّتِي لَا بُدَّ مِنْ قَضَائِهَا وَ ذَلِكَ عَظِيمٌ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.^١

٣١. امام باقر عليه السلام النَّسَاءُ يُحِبُّنَ أَنْ يَرَيْنَ الرَّجَالَ فِي مِثْلِ مَا يُحِبُّ الرَّجَالُ أَنْ يَرِي [يَرَوْا] فِيهِ النَّسَاءَ مِنَ الزَّيْنَةِ.^٢

٣٢. رسول خدا صلى الله عليه وآله إِذَا خَرَجَ أَحَدُكُمْ إِلَى سَفَرٍ ثُمَّ قَدِمَ عَلَى أَهْلِهِ فَلْيُهِدِهِمْ وَ لِيُطْرِفُهُمْ وَ لَوْ حِجَارَةً.^٣

٣٣. امام صادق عليه السلام لَا غِنَى بِالزَّوْجِ عَنِ ثَلَاثَةِ أَشْيَاءَ فِيمَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ زَوْجَتِهِ وَ هِيَ الْمُوَافَقَةُ لِيَجْتَلِبَ بِهَا مُوَافَقَتَهَا وَ مَحَبَّتَهَا وَ هَوَاهَا وَ حُسْنُ خُلُقِهِ مَعَهَا وَ اسْتِعْمَالُهُ اسْتِمَالَةَ قَلْبِهَا بِالْهَيْئَةِ الْحَسَنَةِ فِي عَيْنِهَا وَ تَوْسِعَتُهُ عَلَيْهَا؛

٣٤. امام صادق عليه السلام لَا غِنَى بِالزَّوْجَةِ فِيمَا بَيْنَهَا وَ بَيْنَ زَوْجِهَا

١. تُخَفُّ الْعُقُولُ، ص ٢٦٢.

٢. بحار الانوار، ج ٧١، ص ١٠١.

٣. مكارم الاخلاق، ص ٢٦٦.

٤. تُخَفُّ الْعُقُولُ، بخش امام صادق عليه السلام ح ٧١.

المُؤَافِقِ لَهَا عَنْ ثَلَاثِ خِصَالٍ وَهِنَّ صِيَانَةُ نَفْسِهَا عَنْ كُلِّ دَنْسٍ
حَتَّى يَطْمَئِنَّ قَلْبُهُ إِلَى الثَّقَةِ بِهَا فِي حَالِ الْمَحْبُوبِ وَ الْمَكْرُوهِ
وَ حَيَاتُهُ لِيَكُونَ ذَلِكَ عَاطِفًا عَلَيْهَا عِنْدَ زَلَّةٍ تَكُونُ مِنْهَا وَ إِظْهَارُ
العِشْقِ لَهُ بِالْخِلَابَةِ: ١.

٣٥. امام علي عليه السلام أَحْسِنِ الصُّحْبَةَ لَهَا لِيَصْفُوَ عَيْشُكَ. ٢.

٣٦. رسول خدا صلى الله عليه وآله إِنَّ الرَّجُلَ لَيُوجِرُ فِي رَفْعِ اللُّقْمَةِ إِلَى فِي

إِمْرَاتِهِ. ٣.

٣٧. رسول خدا صلى الله عليه وآله الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ رَجُلٍ غَيْرِ

صَالِحٍ. ٤.

٣٨. امام صادق عليه السلام يَقُولُ إِنَّمَا الْمَرْأَةُ قِلَادَةٌ فَاَنْظُرْ مَا تَتَقَلَّدُ وَ

لَيْسَ لِامْرَأَةٍ حَظْرٌ لَا لِصَالِحِيَّتِهِنَّ وَ لَا لِطَالِحِيَّتِهِنَّ وَ أَمَّا صَالِحِيَّتُهُنَّ

١. تُخَفُّ العُقُولُ، بَخَشِ اِمَامِ صَادِقٍ عليه السلام، ح ٧٢.

٢. كِتَابُ مَنْ لَا يَحْضُرُهُ الفَقِيه، ج ٣، ص ٥٥٦.

٣. المَحْجَه البِيضَاء، ج ٣، ص ٧٠.

٤. اِرْشَادِ القُلُوبِ، ج ١، ص ١٧٥.

فَلَيْسَ خَطَرُهَا الذَّهَبَ وَ الْفِضَّةَ هِيَ خَيْرٌ مِنَ الذَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ وَ

أَمَّا طَالِحَتُهُنَّ فَلَيْسَ خَطَرُهَا التُّرَابَ التُّرَابَ خَيْرٌ مِنْهَا.^١

٣٩. امام على عليه السلام مَنْ صَاقَ خُلُقَهُ مَلَّهٗ أَهْلُهُ.^٢

٤٠. امام صادق عليه السلام لَا يَزَالُ الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ يُورِثُ أَهْلَ بَيْتِهِ

الْعِلْمَ وَ الْأَدَبَ الصَّالِحَ حَتَّى يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ جَمِيعاً.^٣ ٤.

^١. معاني الاخبار، ص ١٤٤.

^٢. الكافي، ج ٨، ص ٢٣، ح ٤.

^٣. دعائم الاسلام، ج ١، ص ٨٢.

^٤. تحكيم خانواده، محمدى رى شهرى، مترجم: حميدرضا شىخى، دار الحديث، قم.